

Løsning af Kapitalen, som har fundet Sted, den Ret, Kapitalen har til at gribe ind paa Haandværkets og Industriens Omraade, til at kjøbe sig Arbeidskraft, producere uden Hensyn til Forbruget, saaledes som det har været Tilfældet i tidligere Tid, en Masseproduktion og som Følge deraf Billighedsproduktion. Det er dette System, som man i den nyere Tid er ført ind paa. For at kunne bestaa i Konkurrencekampen, gjælder det om for Enhversomhelst, der producerer, at kunne laste deres Varer ind paa Markedet til den billigst mulige Pris, og den naturlige Følge deraf er selvfølgelig, at deres Opmærksomhed stadig er henvendt paa at faae den billigst mulige Arbeidskraft og trykke Arbejdslønnen saa langt ned som muligt, at faa Arbejdstiden forlænget saa meget som muligt under de givne Forhold og at faae produceret det mest mulige Arbejde til den mindst mulige Betaling. Det er det, som Systemet fører med sig. At dette System tillige fører med sig, som en naturlig Følge deraf, en stadig større Forarmelse af Arbejdsstanden, antager jeg, at næppe Noget vil benægte. Under disse Bestræbelser for at tilvejebringe den billigst mulige Arbeidskraft, stræber selvfølgelig ogsaa Kapitalisten efter at komme i Besiddelse af videnskabelige, tekniske og mekaniske Arbejdsredskaber og Arbejdsmidler, som kunne bevirke, at Produktionsevnen kan formeres og Produktionskraften ogsaa blive billigere. Vi se det ene mekaniske og tekniske Arbejdsmiddel efter det andet fremstaa og gjøre Arbejderne i steds større Omfang brødløse. De Arbejderes Tal øges bestandig, som Dag efter Dag komme til at staa ved Siden af den færdiggjorte Maskine, et fordelagtigt, maaste monsterværdigt Redskab, som maaste forøgere Produktionskraften i overordentlig Grad, men som Følge deraf gjør Arbejderen brødløs, gjør ham overflødig, tager Arbejdet ud af Hænderne paa ham. Han har maaste selv været med at forarbejde dette Redskab, hele sin Fuld, hele sit Snille har han maaste nedlagt i dette Arbejde og staar nu ved Siden af det, overbevist om, at det vil tage Brødet ud af Munden paa ham og hans Familie. Han er ikke i Stand til at se, hvorledes dette Forhold skal ende. At det er en Kjendsgjerning, at Forholdene have udviklet sig saaledes, antager jeg ikke, at

Noget vil kunne bestride. Naar saa er, forekommer det mig, at det vilde være overordentlig sørgeligt for alle dem, som ikke ønske, at Arbejderstanden, der jo dog er en af de nyttigste Stænder, som Samfundet eier — hvis man ikke her synes om, at den bliver kaldt den allernyttigste — om den overfor disse Kjendsgjerninger skulde staa fuldstændig magtesløs og vise sig fuldstændig ude af Stand til at kunne opfinde Noget, som kunde øve Modstand mod den Misbrug af Arbeidskraft, mod det System, som i saa høj Grad griber ind og gjør Arbejderne brødløse. Det forekommer mig, at det vilde være i allerhøieste Grad sørgeligt, dersom Arbejderen ikke til det Yderste anstrengte sig for at udfinde, paa hvilken Maade han var i Stand til at tilvejebringe saadanne Forhold for sit Vedkommende, at han i det Mindste mangen Gang kunde være i Stand til at overvinde de værste øieblikkelige Følger af dette System. Men det er da ogsaa det, som Arbejderen har gjort, Arbejderen er bleven tvunget dertil, det er i det Mindste min Opfattelse, ved dette Systems Udvikling, ved vore økonomiske Forhold. Tvungen deraf er Arbejderen thyet til at tænke over sin Stilling og over Marsagerne til, at hans Stilling er, som den er, tænke over, hvilke Midler det kan være muligt for ham at anvende for at afværge de værste Ulykker. Arbejderne ere derfor komne til det Resultat, at enkeltvis ere de ikke i Stand til at udrette Noget mod dette System, mod Kapitalismen og den frie Konkurrence i dens Udskielser; men ved at slutte sig sammen i Foreninger, ved at danne Organisationer ville de ogsaa danne en Magt, som ved Sammenhold kunde bevirke, at man kom til at tage dem med i Beregning, naar deres Lønningssforhold og Levevilkkaar i det Hele taget skulde bestemmes. Og det forekommer mig, at, naar en saadan Bevægelse mellem Arbejderne har reist sig og udviklet sig, som jeg tillader mig at paastaa, at den f. Ex. har gjort her hjemme, udviklet sig sundt og kraftigt og i absolut fredelig Retning, da maa Enhver, der ikke ønsker en fuldstændig Forarmelsestilstand, en fuldstændig Afhængighedstilstand over Arbejderne, hilse en saadan Bevægelse med Glæde, og de maatte, hvis den ikke eksisterede, se paa Arbejderstanden som en Stand, der i Virkeligheden ikke fortjente, at der blev gjort Noget for den,